

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVEDOKA

Prezime: [REDACTED] K24

Ime: [REDACTED] Ime oca: [REDACTED]

Nadimak: Pol: ženski

Datum rođenja: [REDACTED] Mesto rođenja: [REDACTED]

Adresa: [REDACTED]

Telefon: kod kuće:
na poslu:

Nacionalnost: Albanka

Veroispovest: muslimanska

Jezik/jezici koje govori: albanski

Jezici korišćeni u toku razgovora: albanski i engleski

Trenutno zanimanje: domaćica Prethodno: domaćica

Datum(i) i mesto razgovora: 17-20; 22. novembar 1999, Dubovac

Razgovor(e) vodili: Dana Matei

Prevodilac: Bora Shpuza

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora:

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

IZJAVA SVEDOKA

Jasno mi je da se od mene traži da opišem stvari koje su mi poznate na osnovu onoga što sam lično videla i u svojoj izjavi ću izričito naglasiti činjenice koje sam saznala od drugih.

Ovu izjavu dajem dobrovoljno i opisaću sve što znam onako kako najbolje umem.

Pohađala sam četiri godine osnovne i četiri godine srednje škole. Domaćica sam. Moj suprug, [REDACTED] je star 26 godina. Imamo dvoje dece: [REDACTED] (rođen [REDACTED]) i [REDACTED] (rođen [REDACTED]).

Ne sećam se datuma, niti dana u nedelji, ali znam da je to bilo u 6:00 časova ujutro, dok sam se nalazila u kući svojih roditelja u Kožici. Bilo je to nakon što je NATO započeo s bombardovanjem 1999. godine. U kući su se nalazili: moji roditelji ([REDACTED], 48 godina; [REDACTED], 39 godina) moja sestra ([REDACTED], 19 godina), moja braća ([REDACTED], 24 godine; [REDACTED], 18 godina; [REDACTED], 16 godina; [REDACTED], 14 godina), moja svekrva ([REDACTED], 60 godina) i moj sin, [REDACTED]. Došlo je mnogo vojnika Vojske Jugoslavije u velikim vojnim kamionima i opkolilo selo.

Te iste noći moji majka, svekrva, mali brat, sestra, sin, ja i druge žene i deca iz komšiluka otišli smo do jedne kuće na brdu zato što smo mislili da je tamo bezbednije. Bilo nas je ukupno dvadeset dvoje. Ta kuća je pripadala mom rodaku, [REDACTED] (star 50 godina), koji je te iste noći otišao u planine. Imena žena i dece iz Kožice koji su otišli u tu kuću su sledeća:

Hana Hetemi (45 godina);
Rukije Hetemi (23 godine);
Gjyla Hetemi (30 godina);
Mihrije Hetemi (36 godina);
Tahire Hetemi (19 godina);
Minire Hetemi (18 godina);
Smajl Hetemi (10 godina);
Lirim Hetemi (1 godina);
Miradije Dibrani (42 godine);
Merishahe Dibrani (27 godina);
Bukurie Dibrani (23 godine);
Antigona Dibrani (19 godina);
Bukurie Dibrani (25 godina);
Vlora Dibrani (12 godina);
Fahrije Ademi (45 godina);
Lumnie Halimi (17 godina).

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

Moj otac i ostala braća su pobjegli i sakrili se u planinama. Moj muž se borio u OVK-u /Oslobodilačkoj vojsci Kosova/ u Čičavici/Çiçavicë/.

Sledećeg jutra, posle 7:00 časova, šest ili sedam vojnika Vojske Jugoslavije došlo je do te kuće. Nosili su maskirne uniforme zelene i žute boje, na rukavima su imali crvene trake, a neki od njih su imali maskirne šapke. Počeli su galamiti na nas i razumela sam srpsku reč: "Brže"; vikali su nam da brzo idemo u Ćirez/Qirez/. Nosili su velike automatske puške. Pretresli su nas i uzeli nam novac i nakit, kao i lične dokumente. Imala sam neke male torbe sa hranom i odećom za svoju bebu, ali su nam rekli da to tamo ostavimo. Ja sam skinula tri prstena i dala im ih. Imala sam sa sobom 300 DM i još nakita, ali sam to sakrila u odeću. Moja lična karta je ostala u torbama koje sam tamo ostavila. Uzeli su jednu od mojih torbi sa hlebom, i okrenuli je naopačke. Hleb je ispao, a oni su počeli da ga gnjače.

Sećam se da su bili mladi, oko 30 godina. Znam da su bili vojnici Vojske Jugoslavije jer su ranije već opkolili Kožicu i Likošane/Lykoshan/, i ljudi su o tome pričali. Slušali smo vesti na albanskom jeziku preko radija BBC i Voice of America (VOA) /Glasa Amerika/ mesec dana pre toga i saznali da su jugoslovenske vojne snage opkolile sela Kožicu, Krasalić/Krasaliq/, Bečić/Becic/, Dubovac, a naročito Kožicu /kao u originalu/. Ne znam koliko je ljudi živelo u Kožici, ali su svi bili Albanci.

U toj kući upoznala sam jednu ženu koja se predstavila kao Mirdita. Imala je 25 do 26 godina, bila je visoka preko 1,70 m, duge kovrdžave smeđe kose, plavih očiju, punih usana, a dva prednja zuba su joj bila oštećena. Bila je u petom mesecu trudnoće. Rekla je da je završila medicinsku školu, ali o tome nije dala nikakve pojedinosti. Mirdita mi je rekla da je iz Tetova, ali sam čula kako drugim ženama govori da je iz Srbice/Skenderaj/ ili iz Kline/Klinë/. Bila je sama, rekla je da joj je muž u Francuskoj. Mirdita je tako dobro govorila srpski kao da je Srpkinja. Neka druga tri vojnika Vojske Jugoslavije poslala su nas da idemo peške do Ćireza. Otpratila su nas ta tri vojnika Vojske Jugoslavije, koji nisu prethodno bili među onih šest ili sedam (pripadali su vojnoj jedinici stacioniranoj u Kožici).

Nakon što smo prevalili deo puta, u malom vojnom kamionu su došli neki vojnici Vojske Jugoslavije koji su nas poslali natrag u Kožicu i odveli u jednu dvospratnu kuću čiji je vlasnik bio Abedin Dyrnishi (70 godina) koji je u to vreme bio u Čičavici. Bilo nas je manje od 40, same žene i deca. Osobe iz Kožice su smestili u jednu prostoriju u prizemlju. Pitali su Mirditu ko je iz Kožice, a onda nam je ona rekla da kažu da oni koji su iz Kožice moraju ići u prizemlje. Mirdita je ostala s nama tri dana i tri noći. Ona je bila ta koja je, u prisustvu brojnih vojnika, pretresala žene i decu zbog novca, nakita i ličnih isprava dok smo, jedno po jedno, ulazili u kuću. Nije ostala s nama u istoj prostoriji. Mislim da je bila na gornjem spratu s vojnicima, ali je dolazila kod nas i s nama razgovarala. Prevodila nam je šta su nam vojnici Vojske Jugoslavije govorili da uradimo. Verujem da nas je Mirdita takode špijunirala i sve prenosila vojnicima Vojske Jugoslavije.

Razdvojili su i osobe iz Prekaze/Pricaza/ /kao u originalu/ i Kline i poslali ih na različite spratove.

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

Tri dana bilo nam je stvarno dobro. Vojnici Vojske Jugoslavije su nam donosili hranu: sir, mleko i sve što su mogli pronaći po praznim kućama u selu. Doneli su nam čaj i šećer. Tu je bila i peć, ali smo je mogli koristiti samo za grejanje i nismo na njoj mogli ispeći hleb, nego smo za to morali ići na sprat. Vojnici Vojske Jugoslavije bi nam dozvoljavali da to radimo, ali ne svaki put kada smo tražili. Na stepenicima u kući su bili stražari. Stražar je bio i iza naših vrata. Videla bih ga svaki put kada bih išla u kupatilo. To nije celog dana bio isti stražar jer su se često smenjivali. I dvorište je bilo puno vojnika. To mi je rekla moja sestra kada se vratila iz dvorišta gde je prala čaršave za bebu. Na svakom spratu u kući bilo je vojnika. Saznala sam to od svoje sestre koja je išla na gornje spratove da kuva, a čula sam ih i kako noću pucaju u pravcu planine Čičavice.

Onda su nam posle tri dana rekli: "Vi iz Kožice idite u Ćirez! Morate otići u džamiju u Ćirezu zato što bi NATO mogao da bombarduje i da vas ubije." Jedan od vojnika je rekao mojoj komšinici [REDACTED] da su dobili naredbu da nas sve ubiju. Tri vojnika su rekla nešto na srpskom, a Mirdita nam je rekla da kažu da moramo ići u Ćirez. "Traže od vas da idete tamo", rekla je, "Traže da ode jedna grupa vas /kao u originalu/." Nije dala nikakva druga objašnjenja. Mirdita nije otišla s nama u Ćirez. Ostala je u toj kući u Kožici.

Ta tri vojnika su nas otpratila do Ćireza. Govorili su samo srpski s nama, pa ja nisam razumela šta govore. Nas iz Kožice je bilo oko 21 (isti oni koje sam već spomenula), osim moje svekrve koja je bila iz Dubovca. Ljudi iz drugih sela su ostali u onoj kući u Kožici. Hodali smo u koloni. Vojnici Vojske Jugoslavije nas nisu poslali u džamiju, nego u kuću Azema Islamija (70 godina), koji nije bio kod kuće. Kasnije sam čula da su Srbi ubili njega i njegova dva sina.

Onda su nas poslali u nekakav podrum, gde je bilo sena i gde su držane krave. Ta tri vojnika Vojske Jugoslavije koja su nas dovela iz Kožice u Ćirez ostavila su nas s ljudima koji su na rukavima imali oznake s nacrtanim tigrom.

Kada smo stigli do kuće, ta tri vojnika koja su nas dopratila rekla su nešto trojici ljudi s oznakama tigra na rukavima i ostavila nas s njima. Oni su nosili maskirne uniforme sa raznim tamnozelenim, žutim i crvenim šarama /kao u originalu/. Imali su duboke crne vojničke čizme. Takođe su nosili automatske puške, a dvojica su imala velike noževe.

Ta trojica ljudi su nas počela psovati i nazivati svakakvim imenima. Govorili su nam: "Tako znači, hoćete republiku, hoćete nezavisnost", i tako dalje.

U podrumu su tri čoveka s oznakama tigra uperila automatske puške u žene i ponovo od njih tražila novac, nakit i lične isprave.

Jedan od njih je imao jako kratku, gotovo obrijanu, plavu kosu, crne oči i svetlu put. Bio je veoma krupan i imao je krupne zube. Ponekad je dolazio u našu prostoriju s maskom na licu, a ponekad bez nje. Imao je veliku bubuljicu na vratu, pored uha. Imao je tridesetak godina i bio je izrazito visok, mislim da je imao skoro dva metra.

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

Drugi je bio nizak, oko 1,75m, i krupno građen. Imao je tamnu put i mislim da je bio Ciganin. Na glavi je imao crnu pletenu kapu. On nas je čuvao najveći deo vremena. Vidala sam ga kroz rupu na vratima.

Treći je bio malo niži i mršaviji od prvog, tamne puti, crne kose, crnih očiju, s gustim crnim obrvama, i imao je duboku jamicu na bradi. On nam je najviše pretio automatskim oružjem i tražio novac i nakit.

Moja rođaka, [REDACTED] (16 godina), bila je sa svojom majkom, [REDACTED] (36 godina), kada je onaj čovek s velikom bubuljicom na vratu pokraj svog automobila pretresao njenu majku, dirajući je po celom telu, uključujući grudi i vaginu, u potrazi za vrednim stvarima koje su mogle biti sakrivene. [REDACTED] se tako preplašila da je vrisnula, a on ju je udario svojom teškom čizmom i tresnuo o zid takvom silinom da sam mislila da ju je ubio. Još uvek zbog toga ima problema: bol u grudima, izgubila je apetit i sada pati od anemije. Izveo je njenu majku, [REDACTED], napolje, a kada se vratila rekla nam je da ju je naterao da izađe u dvorište i da skine odeću. Pretresli su je tako golu i ispitivali o njenom mužu.

Taj isti čovek je mnogo puta dolazio u našu prostoriju i pretio nam svojim velikim nožem govoreći: "Iseći ćemo vas, ispeći ćemo vas." Onaj sa jamicom na bradi bi govorio: "Ne, prvo ćemo ih ispeći, pa ćemo ih onda iseći." Nisam im poverovala jer je i pre bilo mnogo provokacija, a ništa se nije dogodilo.

Kada smo došli u tu kuću, imala sam 300 DM za porođaj. Krupnom čoveku sam dala 200 DM, tri zlatna prstena, ogrlicu i naušnice. Sve te vredne stvari sam bila sakrila u svoju odeću. 100 DM sam sakrila u seno.

Onda je onaj izrazito visoki čovek ušao u prostoriju sa crnom vunenom maskom na licu. Prepoznala sam ga po konstituciji i po krupnim zubima jer je maska imala prorez za usta. Prstom je pokazao na pet devojaka i počeo ih izvoditi jednu po jednu. Vrlo dobro je govorio albanski. Tih pet devojaka su bile sledeće:

Antigona Dibrani (19 godina)

Zahide Xhema (19 godina)

Bukurie Dibrani (23 godina)

Mirishahe Dibrani (27 godina)

[REDACTED]

Bukurie Dibrani, Antigona Dibrani i Mirishahe Dibrani su bile sestre.

To je trajalo oko dva sata: devojke bi izlazile jedna po jedna i vraćale se u podrum s odećom u neredu. Pet minuta nakon što je odveo prvu devojku, onaj čovek se vratio sam u prostoriju, ovog puta bez maske, i rukom napravio pokret preko grla, kao da će ga preseći. Rekao je albanskom jeziku: "Zaklao sam Antigonu, sad je mrtva!" [REDACTED] je bila poslednja koju je izveo iz prostorije.

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

Bili smo uvereni da ta tri čoveka s oznakama tigra na rukavima maltretiraju i siluju devojke. Kada se [REDACTED] vratila, pitala sam je: "Šta su ti radili?" [REDACTED] da govori. Zahida Xhema je rekla: "Skinuli su nas do gola, kao od majke rođene." Tresla se, pogled joj je bio potpuno izgubljen i bila je potamnela u licu.

Pokazao je prstom i na mene. Rekao je na albanskom: "Ti! Ustaj i pođi za mnom!" Zbog mog kaputa nije mogao videti da sam trudna. Pre toga rekao je i Xhevi Roma da pođe napolje za njim. Kada se vratila i njena odeća je bila u neredu, tako da mislim da su joj uradili isto što i devojkama. Izveo me je u dvorište. Hodao je ispred mene. Ostavila sam svoga sina, [REDACTED], u podrumu. Počeo je da plače i više dok sam odlazila jer je jako vezan za mene.

Poslali su me u dvorište, u ćošak gde su se nalazile cigle. Videla sam druga dva čoveka s oznakama tigra na rukavima. Nikada neću zaboraviti njihova lica.

Onaj jako krupni muškarac bele kože i svetle kose, koji me je tamo odveo, naredio mi je: "Svuci se!" Uperio mi je automatsku pušku u grlo i nastavio: "Ako se ne skineš i ako samo zucneš, ubiću te!" Izgledalo je kao da mu se žuri. U to vreme osećala sam se jako loše zato što sam bila u devetom mesecu trudnoće i zbog svega kroz šta sam prošla poslednjih dana. Spustila sam donji veš do kolena, a gornji deo podigla do grudi. On je skinuo pantalone do kolena. Rukama mi je dirao grudi i vaginu. Mislim da je hteo da me siluje, iako je bilo očigledno da sam trudna. Kada me je dodirnuo, onesvestila sam se.

Kada sam došla sebi, shvatila sam da nije sa mnom seksualno opštio. To kažem zato što dobro poznajem svoje telo. Smejao se, a ja sam bila pokrivena svojom odećom. Uperio je pušku u mene i rekao: "Ustaj, oblači se i idi! Diži se i idi!" Ustala sam i išla ispred njega, prema prostoriji u kojoj su bile žene. Jedva sam hodala jer sam se osećala stvarno slabo i iscrpljeno. Neposredno pre nego što ću ući u prostoriju, rekao je: "Sedi i odmori se!" Čula sam kako mi sin plače u podrumu.

Onaj drugi, koji je izgledao kao Ciganin, otišao je u podrum, zgrabio mog sina za odeću i stavio mi ga u krilo. Ostavio mi ga je u krilu pet minuta, a zatim ga je ponovo odneo u prostoriju. Onda je rekao: "Ustaj i pođi za mnom!" Upitao me je: "Gde ti je muž?" Odgovorila sam: "U Italiji." On je dodao: "Pa mora da ti fali." Nisam rekla ni reči, a on mi je kazao: "Onda ću ja da obavim njegov posao." Naredio mi je da se svučem. Svukla sam se. Sve vreme je sa mnom govorio albanski sa ciganskim naglaskom. Svukao je pantalone i donji veš do kolena. Dirao me je po stomaku i grudima. Hteo je svuda da me dira. Pokušala sa da se zaštitim, iako nisam više imala puno snage. Video ja da nisam voljna da s njim imam polni odnos, pa je izvukao svoj veliki nož i rekao: "Iseći ću te nožem. Nožem ću da ti izvadim dete iz utrobe!"

U jednom trenutku je rekao: "Odlazi!" Činilo mi se kao da nije imao vremena, kao da mu se žurilo.

Obukla sam se i otišla u podrum gde su bili žene i deca. Oni /vojnici/ su se vratili i odveli svih pet devojaka čija imena sam već navela. Odveli su i tri starije žene,

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

pokazali su na njih prstom i rekli: "Ti! Ti! I ti!" Rekao je devojkama na albanskom jeziku: "Bania hallallin (tash këtyne)". To se obično kaže pre nego se umre, to je neka vrsta posljednjeg oproštaja od voljenih osoba.

Tahire Shalaku (62 godina), [REDACTED];
Fahrie Ademi (45 godina);
Miradie Dibrani (42 godine), koja je bila majka tri sestre Dibrani.

Starije žene su odmah ubili: čuli smo tri pucnja koja su došla spolja i to smo logički zaključili.

Više nisam videla ta tri čoveka s oznakama tigra na rukavima. Zabravili su vrata metalnom žicom. To smo videli jer su drvena vrata bila puna rupa.

Onda smo ostali u podrumu nekih pola sata. Bili smo tihi jer nismo znali šta će da se dogodi sa tih pet devojaka koje su odveli, niti šta će da se dogodi sa nama. Na vratima je stajao policajac pedesetih godina koji je nosio tamnoplavu maskirnu uniformu, automat, pištolj i plavu traku oko ruke. Imao je crnu kosu, crne oči, tamnu put, bio je visok 1,75-1,85 m i normalne težine. Otvorio je vrata, dao mom sinu (koji je bio najmlađe dete u prostoriji) malu bočicu s mlekom i malo parče kolača, i rekao na albanskom jeziku: "Odlazite brzo odavde!" Znala sam da je to policijska uniforma zato što sam videla mnogo ljudi u takvim uniformama kada sam išla u Srbicu da se porodim i doktori su mi rekli o kome se radi.

Odatle smo se vratili u Kožicu, u kuću u kojoj su nas ranije držali tri dana. U dvorištu smo videli ona tri čoveka koji su nas odveli u Ćirez (nosili su crvenu traku na uniformi), i druge vojnike. Stajali su i razgovarali. Rekli su nam da uđemo u kuću da se malo odmorimo, a onda su kazali: "Hajdemo da tražimo devojke!" Ja sam rekla: "Ja više ne mogu da hodam." Zbog toga sam htela da tamo pošaljem samo moju majku. Vojnici su rekli: "Vi ovde ne ostajete! Svuda idete skupa!" Sreli smo onu grupu seljana iz Kline i Prekaza. Pitali su nas šta se dogodilo i mi smo im rekli. U međuvremenu su se tu našli srpski vojnici /original nejasan/.

Svi oni koji su bili iz Kožice su se vratili u Ćirez.

Vratili smo se u Ćirez kada je pao mrak. Smestili su nas u štalu jedne kuće koja je bila nekih 300 metara udaljena od kuće gde su nas držali zaključane. Kuća je bila spaljena i ne znam kome je pripadala. Tri vojnika su nas tamo ostavila same i rekla: "Ništa neće da vam se dogodi! Nemojte da se plašite!" Doneli su nam hleb, sveću, kolevku za moga sina i rekli: "Sutra ćemo pronaći devojke i žene!" Rekli su nam da ne izlazimo jer ćemo se u protivnom izložiti opasnosti od paravojske. Pokazivali su da pokušavaju da nas zaštite. Ostali smo u toj kući deset dana, bez straže. Ona tri vojnika su se vratila u Kožicu, ali su u susednoj kući bili drugi vojnici Vojske Jugoslavije koji su nam rekli: "Samo nas zovite ako vam šta treba." Posle sedam dana tu je došla Mirdita i ostala s nama tri dana. Tokom tih sedam dana oni /vojnici/ su često dolazili i provocirali nas. Tražili su od nas novac i jedan od njih mi je čak uperio pištolj/pušku u glavu. Ne bih mogla da kažem koliko je vojnika Vojske Jugoslavije tamo bilo, ali

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

znam da ih je bilo mnogo. Nakon što je Mirdita stigla, vojnici Vojske Jugoslavije više nisu dolazili da nas nadgledaju. Deset dana smo u peći pekli hleb od brašna koje smo našli u štali. Napolju, u dvorištu, je bio bunar i vojnici Vojske Jugoslavije su nas puštali da s vremena na vreme donesemo vode u plastičnim flašama. Dva do tri puta dnevno dolazila je jedna osoba za koju mi je Mirdita rekla da je komandant. Donosio je hranu samo za Mirditu (supu, hleb i meso), kao i kafu i cigarete. Mene je pitao: "Šta ti se dogodilo? Šta su ti to uradili? Ko ti je to napravio?" A onda je rekao: "Žao mi je da ti se to dogodilo jer si trudna." Ne znam šta je bio po činu. Imao je istu maskirnu uniformu zelene i žute boje kao i vojnici, sa crvenom trakom oko ruke. Jedina razlika je bila u tome što je on nosio jednobojnu zelenu šapku.

S vremena na vreme dolazio je srpski komandant i ispitivao me o tome šta se dogodilo. Govorili su: "Treba nam ta informacija zato što tražimo te ljude, hoćemo da pronademo devojkę."

Mirdita je bila ta koja me je poslala u bolnicu u Srbici da se porodim deset dana pre nego što se rodio moj sin, [REDACTED]. Osim Mirdite koja me je otpratila u bolnicu, sve žene i deca koji su držani u štali su tamo i ostali. Komandant i još jedan vojnik Vojske Jugoslavije su mene i Mirditu autom odveli u bolnicu u Srbici. Videla sam da je u bolnici razgovarala s doktorom Bajramom Mezliuijem. Nakon što sam se porodila, doktor me je odveo kod sebe kući i rekao mi da poznaje Mirditinog oca. Posle rata doktor mi je rekao da mu je ona prenela da su mi ubijene sestra i svekrva.

Mislim da nas je Mirdita u Ćirezu špijunirala, zato što je pričala i jela sa Srbima. Moj muž je rekao: "Ja znam i mi znamo da je ona špijun." Ćak i danas oni koji se bore u OVK-u još uvek traže tu devojkę, ali ne mogu da je pronađu. Možda je otišla u Srbiju.

Mislim da je ona sigurno saradivala s njima. Ostajala je sa Srbima po celu noć dok smo mi bili zaključani, pušila je i razgovarala sa njima.

Saznala sam za smrt svoje sestre mesec dana nakon rata. To mi je rekla Myzafere Dobra (34 godine), žena Ramadana Dobre, predsednika opštine Srbica, kome je neko iz Ćičavice rekao da bi mogla biti u bunaru. Ta osoba je izgleda sve videla kroz dvogled.

Sastala sam se sa svojim mužem dva meseca nakon potpisivanja mirovnog ugovora. On se šest meseci borio u OVK-u u Ćičavici. Rekao mi je da je video Mirditu u Ćičavici tri nedelje pre onoga što se dogodilo u Ćirezu i da je bila obučena u uniformu OVK-a. Moj suprug je dodao da je ona napustila OVK i pridružila se srpskoj vojsci, misleći na to da je saradivala sa Vojskom Jugoslavije.

Tri meseca nakon što je potpisan mirovni ugovor, moja sestra je pronađena u bunaru. Ne sećam se tačnog datuma. Moj brat, otac i brat, [REDACTED] /kao u originalu/ su mi rekli da je KFOR /Zaštitne snage za Kosovo/ pronašao telo u bunaru.

Nisu nam dozvolili da vidimo telo. Rekli su nam da su žrtve žive baćene u bunar.

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

Od žena koje su bačene u bunar, pronađene su neke cipele Fahrije Ademi i moje sestre /nejasan original/ razbacane gore, oko bunara. Tu je nađena i jedna cipela koja je pripadala mojoj svekrvi. Blizu bunara pronađeni su neki delovi odeće koja je pripadala mojoj svekrvi (dugački kaput sive boje, bež džemper bez rukava). Ta odeća je bila zavezana debelim konopcem. Otac mi je rekao da ju je tako pronašao na zemlji, u blizini bunara.

Nisam prisustvovala izvlačenju tela iz bunara. Moji suprug i otac su bili tamo. Ja sam otišla samo na sahranu.

Svih osam tela je prvo sahranjeno u Ćirezu. Dva do tri meseca kasnije prenesena su u Likošane na "Groblje mučenika".

Moja sestra kod sebe nije imala lične isprave kada smo mi otišli.

Mome ocu i majci nisu pokazali telo moje sestre, nego samo njenu odeću: crvene prugaste pantalone od somota, crni vuneni džemper na cvetiće, bele vunene čarape koje je isplela moja majka, bele pamučne čarape, crne kožne čizme na pertle i s debelom petom, i majicu.

Moji otac i majka su mi rekli da im je to pokazano zbog identifikacije tela. Sećam se tačno da je to bila odeća koju je moja sestra nosila kada sam je poslednji put videla. Takođe je nosila crni sat, koji nije pronađen ili nije pokazan za identifikaciju.

KRAJ MOJE IZJAVE

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava koja se sastoji od deset stranica mi je glasno pročitana na albanskom jeziku i sadrži sve što sam rekla po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvana da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/
(Svedok)

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Bora Shpuza, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim s albanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na albanski jezik.
- 2) K24 mi je dala do znanja da govori i razume albanski jezik.
- 3) Gorenavedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na albanski jezik u prisustvu K24 koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
- 4) K24 je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Potpis: /potpisano/
(Prevodilac)

Datum: 29.11.1999.

Potpis /potpisano/
(Svedok)

Inicijali /parafirano/
(Ostali prisutni)

22. novembar 1999.

ADDENDUM izjavi [REDACTED], rođene [REDACTED]

Ovaj dodatak sačinjen je u ponedjeljak 15. jula 2002. godine u Tužilaštvu MKSJ u Hagu s istražiteljem Annetom Murtagh, prevodiocem Ardianom Sadiković i u prisustvu svedokinje [REDACTED].

Moja izjava data istražitelju Dana MATEI od 17. do 20. i 22. novembra 1999. godine pročitana mi je na albanskom jeziku i razumela sam je. Želim da unesem sledeće izmene u tu izjavu.

Na stranici 2 označenoj brojem 03054324, u trećem paragrafu, piše da sam završila četiri razreda osnovne škole. To nije tačno. Završila sam osam razreda osnovne škole.

Na trećoj stranici označenoj brojem 03054325, prezime na spisku u 16. redu nije tačno. Tu treba da piše muško ime Lumni HALIMI.

Na toj istoj stranici, u sledećem redu, piše da se moj muž borio u OVK na planini Čičavici /Çiçavicë/. Time sam htela da kažem da se on dobrovoljno prijavio u OVK, da je regrutovan, ali nije imao ni uniformu ni oružje. Na stranici 11 označenoj brojem 03054333, u trećem paragrafu, ja izjavljujem da se moj muž šest meseci borio u OVK na planini. I tu sam htela da kažem da je on bio u OVK, ali nije imao ni oružje ni uniformu, niti je učestvovao u stvarnim borbama.

Istražitelj Murtagh mi je danas takođe pokazala devet fotografija, označenih brojevima u gornjem desnom uglu. Prepoznajem sve te fotografije i svaku od njih opisacu pojedinačno:

Prva fotografija označena brojem K0214638 je fotografija sela Ćirez /Qirez/ snimljena iz vazduha. Na njoj prepoznajem štalu u kojoj sam bila zatočena, kao i uništenu džamiju i neke puteve koji vode u Ćirez.

Na drugoj fotografiji označenoj brojem K0214639 takođe je selo Ćirez i prepoznajem ga. Vidim štalu u kojoj sam bila zatočena, uništenu džamiju i lokaciju bunara u kojima su pronađena tela.

Na trećoj fotografiji označenoj brojem K0214640 je štala u kojoj sam bila zatočena. Prepoznajem je po vratima i stenju desno ispred vrata.

Na četvrtoj fotografiji označenoj brojem K0214641 prepoznajem štalu snimljenu s druge strane.

Na petoj fotografiji označenoj brojem K0214642 je unutrašnjost štale u kojoj sam bila zatočena, mada je na fotografiji drugačija nego kad sam tamo bila zatočena.

Na šestoj fotografiji označenoj brojem K0214643 je takođe unutrašnjost štale, snimljena s drugog kraja, i prepoznajem vrata i peć s leve strane vrata.

/potpisano/

/parafirano/ /parafirano/

[REDACTED]

Na sedmoj fotografiji označenoj brojem K0214644 je štala snimljena sa zadnje strane, prepoznajem uništenu zgradu desno, tu sam odvedena i zlostavljana. Takođe prepoznajem mesto na kojem je bio bunar i vidim ga na fotografiji.

Na osmoj fotografiji označenoj brojem K0214645 mislim da je mesto na kojem se nalazio drugi bunar, vidim ga na fotografiji. Prepoznajem jednu od kuća, u njoj smo bili zatočeni kada su nas prvo doveli u Ćirez, pre nego što su nas odveli u štalu.

Devetu fotografiju označenu brojem K0214646 ne prepoznajem.

Ova izjava mi je pročitana na albanskom jeziku i potvrđujem da je, po mom znanju i uverenju, istinita i tačna.

Potpis: /otpisano/
Datum: [REDACTED]
Svedoci: /otpisano/
 /otpisano/

[REDACTED]